

Υπόθεση C-388/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

23 Ιουνίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Erfurt (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Ιουνίου 2021

Ενάγων:

A

Εναγομένη:

B

Landgericht Erfurt (πρωτοδικείο του Erfurt, Γερμανία)

[παραλειπόμενα]

Διάταξη

περί υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του

Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην υπόθεση

A _____
– ενάγων –

[παραλειπόμενα]

κατά

B _____
– εναγομένη –

[παραλειπόμενα]

για αποζημίωση λόγω του «σκανδάλου ντίζελ»

το 8ο πολιτικό τμήμα του Landgericht Erfurt (πρωτοδικείου του Erfurt)
[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] εξέδωσε την ακόλουθη

Διάταξη:

I. Η διαδικασία αναστέλλεται.

II. Σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, υποβάλλονται προς το Δικαστήριο της

Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1. Αποσκοπούν το άρθρο 18, παράγραφος 1, το άρθρο 26, παράγραφος 1, και το άρθρο 46 της οδηγίας 2007/46/ΕΚ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 4, 5 και 13 του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007, επίσης στην προστασία των συμφερόντων μεμονωμένων αγοραστών μηχανοκίνητων οχημάτων και της περιουσίας τους; Περιλαμβάνεται σε αυτά και το συμφέρον του μεμονωμένου αγοραστή οχήματος να μην αγοράσει όχημα το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, ιδίως δε να μην αγοράσει όχημα εξοπλισμένο με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007;

2. Επιβάλλεται κατά το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως κατά την αρχή της αποτελεσματικότητας και τα ευρωπαϊκά θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην φύση, να έχει ο αγοραστής του οχήματος αστική αξίωση αποζημίωσης κατά του κατασκευαστή του οχήματος για κάθε υπαίτια –εξ αμελείας ή εκ προθέσεως– ενέργεια του κατασκευαστή όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά οχήματος εφοδιασμένου με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007;

A. Τα πραγματικά περιστατικά και η διαφορά της κύριας δίκης

Η διαφορά της κύριας δίκης ανήκει στις πολυάριθμες ανά την Ευρώπη «υποθέσεις ντίζελ», στις οποίες διεκδικείται αποζημίωση από τον κατασκευαστή οχημάτων ή κινητήρων που διαθέτουν απαγορευμένο σύστημα αναστολής.

Τον Ιούλιο 2017, ο ενάγων αγόρασε από έναν έμπορο αυτοκινήτων ένα μεταχειρισμένο όχημα ιδιωτικής χρήσης τύπου Mercedes-Benz GLK 200 CDI. Το όχημα διαθέτει πετρελαιοκινητήρα τύπου OM 651 της εναγομένης, κατηγορίας εκπομπών ρύπων Euro 5.

Με την αγωγή του, ο ενάγων ζητεί να υποχρεωθεί η εναγομένη να του καταβάλει το ποσό των 8 457,47 ευρώ και να τον απαλλάξει από δανειακές υποχρεώσεις ύψους 15 528,32 ευρώ, έναντι ταυτόχρονης επιστροφής του οχήματος.

Το όχημα διαθέτει έλεγχο της ανακυκλοφορίας καυσαερίων εξαρτώμενο από τη θερμοκρασία, δηλαδή η ανακυκλοφορία των καυσαερίων μειώνεται σε ορισμένες θερμοκρασίες εξωτερικού χώρου [το αποκαλούμενο «Thermofenster» (θερμοκρασιακό παράθυρο)], πράγμα που συνεπάγεται μεγαλύτερη εκπομπή NOx (οξειδίων του αζώτου).

B. Εφαρμοστές διατάξεις του γερμανικού δικαίου

Κρίσιμες για την εκτίμηση της υποθέσεως είναι οι ακόλουθες διατάξεις του γερμανικού δικαίου:

*Άρθρο 823 του BGB [Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού αστικού κώδικα)]
Υποχρέωση αποζημιώσεως*

(1) Όποιος, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, προσβάλλει παρανόμως τη ζωή, το σώμα, την υγεία, την ελευθερία, την ιδιοκτησία ή οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα τρίτου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τη ζημία που επήλθε από την προσβολή.

(2) Η ίδια υποχρέωση βαρύνει όποιον ενεργεί κατά παράβαση νόμου που αποσκοπεί στην προστασία τρίτου. Εάν, κατά το περιεχόμενο του νόμου, είναι δυνατή η παράβασή του ανεξαρτήτως υπαιτιότητας, υποχρέωση αποζημιώσεως υφίσταται μόνο σε περίπτωση υπαιτιότητας.

*Άρθρο 826 του BGB [Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού αστικού κώδικα)]
Ζημία εκ προθέσεως αντίθετη προς τα χρηστά ήθη*

Όποιος με πρόθεση ζημιώνει άλλον κατά τρόπο αντίθετο προς τα χρηστά ήθη έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει.

Γ. Η λυσιτέλεια των προδικαστικών ερωτημάτων

Κατά την προκαταρκτική εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου, το «Thermofenster» (θερμοκρασιακό παράθυρο) του επίδικου οχήματος συνιστά απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 10, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007. Η χρήση του εν λόγω συστήματος αναστολής θέτει το ζήτημα αν από το δίκαιο της Ένωσης απορρέει –μέσω προστατευτικού αποτελέσματος ή άμεσα– αστική αξίωση του αγοραστή του οχήματος ακόμη και σε περίπτωση παραβάσεως του δικαίου της Ένωσης εκ μέρους του κατασκευαστή του οχήματος αποκλειστικώς εξ αμελείας. Η ευδοκίμηση της υπό κρίση αγωγής εξαρτάται από την απάντηση στο ζήτημα αυτό, δεδομένου ότι η ευθύνη για ζημία εκ προθέσεως αντίθετη προς τα χρηστά ήθη κατά την έννοια του άρθρου 826 του

BGB (γερμανικού αστικού κώδικα) θα πρέπει να αποκλεισθεί. Το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Δεν πρόκειται ούτε για *acte clair*.

1. Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

Με το πρώτο ερώτημα ζητείται να εξεταστεί αν το δίκαιο της Ένωσης αποσκοπεί στην προστασία του μεμονωμένου αγοραστή οχήματος εξοπλισμένου με απαγορευμένο σύστημα αναστολής. Στην περίπτωση αυτή, το γερμανικό δίκαιο παρέχει δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 823, παράγραφος 2, του BGB.

Η αδικοπρακτική ευθύνη της εναγομένης θα μπορούσε να απορρέει από το άρθρο 823, παράγραφος 2, του BGB, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παράγραφος 1, το άρθρο 26, παράγραφος 1, το άρθρο 46 της οδηγίας 2007/46/ΕΚ και τα άρθρα 4, 5 και 13 του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007. Τούτο προϋποθέτει ότι οι διατάξεις αυτές, εξεταζόμενες μεμονωμένα ή στο σύνολό τους, μπορούν να θεωρηθούν ως «προστατευτικές διατάξεις».

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις μιας προστατευτικής διάταξης, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) επισήμανε τα εξής στην αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως στην «υπόθεση εμφυτευμάτων στήθους» [παραλειπόμενα]:

«Κατά πάγια νομολογία του Bundesgerichtshof (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου), ένας κανόνας δικαίου επέχει θέση προστατευτικού νόμου κατά την έννοια του άρθρου 823, παράγραφος 2, BGB εφόσον με βάση τον σκοπό και το περιεχόμενό του θα πρέπει τουλάχιστον να μεριμνά επίσης για την προστασία του ατόμου ή μεμονωμένων ομάδων ατόμων κατά της προσβολής συγκεκριμένου έννομου αγαθού. Εν προκειμένω, δεν έχει σημασία η επίδραση του νόμου, αλλά αντιθέτως το περιεχόμενο και ο σκοπός του, καθώς επίσης το ζήτημα κατά πόσον η βούληση του νομοθέτη κατά τη θέσπιση του νόμου ήταν ακριβώς ή μεταξύ άλλων η παροχή έννομης προστασίας, όπως αυτή ζητείται εξαιτίας της φερόμενης προσβολής, προς όφελος του ατόμου ή συγκεκριμένων ομάδων ατόμων. Αρκεί ο κανόνας δικαίου να αποσκοπεί στην προστασία του εν λόγω ατομικού συμφέροντος, ακόμη και αν αποβλέπει πρωτίστως στην προστασία του γενικού συμφέροντος. Από την άλλη πλευρά, το πεδίο εφαρμογής των προστατευτικών νόμων δεν πρέπει να επεκταθεί απεριόριστα. Ως εκ τούτου, δεν αρκεί η προστασία του ατόμου να πραγματώνεται απλώς εξ' αντανάκλασεως με την αντικειμενική εφαρμογή του κανόνα δικαίου· αντιθέτως, η προστασία του ατόμου πρέπει να εντάσσεται στο ρυθμιστικό πεδίο του κανόνα. Επιπλέον, η πρόβλεψη αξιώσεως του ατόμου προς αποζημίωση πρέπει να κρίνεται εύλογη και, βάσει του όλου συστήματος αστικής ευθύνης, δικαιολογημένη, ενώ, κατά τη συνολική εκτίμηση του κανονιστικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται ο κανόνας, πρέπει να εξετάζεται εάν η επιχειρούμενη σύνδεση της προσβολής του προστατευόμενου συμφέροντος με την αδικοπρακτική ευθύνη του παραβάτη, με συνεκτίμηση όλων των ελαφρώνσεων του

βάρους αποδείξεως προς όφελος του ζημιωθέντος, είναι δηλωτική της τάσεως του νομοθέτη.»

Επομένως, το ζήτημα που τίθεται στο παρόν πλαίσιο είναι αν το σύνολο του δικαίου της Ένωσης, ιδίως δε το άρθρο 18, παράγραφος 1, το άρθρο 26, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/46/EK και το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007, εκτός από την προστασία των γενικών συμφερόντων, αποσκοπεί επίσης στην προστασία του μεμονωμένου αγοραστή οχήματος να μην αγοράσει όχημα το οποίο δεν είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε όχημα εξοπλισμένο με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007.

2. Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

Επιπλέον, τίθεται το ζήτημα αν από το δίκαιο της Ένωσης, ανεξαρτήτως του προστατευτικού του χαρακτήρα, απορρέει ευθέως ότι ο αγοραστής του οχήματος έχει αξίωση αποζημίωσης. Υπέρ αυτού, θα μπορούσε να συνηγορήσει η αρχή της αποτελεσματικότητας σε συνδυασμό με τα ευρωπαϊκά θεμελιώδη δικαιώματα και τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στη φύση.

α) Η **αρχή της αποτελεσματικότητας** του δικαίου της Ένωσης απαιτεί να μην ματαιώνονται οι σκοποί που επιδιώκει το δίκαιο της Ένωσης ή δυσχεραίνεται υπέρμετρα η επίτευξή τους.

Οι σκοποί και οι στόχοι της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί αδειών κυκλοφορίας και εκπομπών έχουν πρακτική αποτελεσματικότητα μόνο όταν τιμωρούνται οι παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί και αποτρέπονται οι μελλοντικές παραβάσεις (βλ. επίσης άρθρο 46 της οδηγίας 2007/46/EK). Απαιτείται μια αποτελεσματική κύρωση με αποτρεπτική λειτουργία, προκειμένου να διασφαλιστούν οι σκοποί της υψηλής ασφάλειας κυκλοφορίας, της υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος, της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας, της αποτελεσματικής προστασίας από μη προσήκουσα χρήση και κατά περίπτωση της προστασίας των καταναλωτών. Τα ανωτέρω πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τα εθνικά δικαστήρια (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013, C-32/12, ECLI:EU:C:2013:637).

Εντούτοις, αμφότερες οι λειτουργίες της νομοθεσίας –τόσο η κυρωτική όσο και η αποτρεπτική– φαίνεται να τίθενται εν αμφιβόλω στη Γερμανία. Υποστηρίζεται ότι η Γερμανία εφαρμόζει ανεπαρκείς κυρώσεις. Το γερμανικό δίκαιο δεν περιέχει κανόνες επιβολής κυρώσεων που να ανταποκρίνονται στις επιταγές του δικαίου της Ένωσης. Δεν υπάρχει εταιρικό ποινικό δίκαιο.

Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της αποτελεσματικότητας, προκειμένου να αντισταθμιστεί η προαναφερθείσα νομική κατάσταση στη Γερμανία, θα μπορούσε να θεωρηθεί αναγκαία η επιβολή κυρώσεων για κάθε υπαίτια (εξ αμελείας ή εκ προθέσεως) ενέργεια των κατασκευαστών οχημάτων όσον αφορά την ύπαρξη

συστήματος αναστολής, παρεχομένης της δυνατότητας στον αγοραστή να προβάλει αξίωση αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας κατά του κατασκευαστή.

β) Όπως και η αρχή της αποτελεσματικότητας, τα **θεμελιώδη δικαιώματα της Ένωσης** θα μπορούσαν επίσης να θεμελιώσουν μια καθαρώς ευρωπαϊκή αξίωση αποζημίωσης.

Εν προκειμένω, χωρεί εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ως *living Instrument*, ήτοι ο Χάρτης δεσμεύει και υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και τα κράτη μέλη αυτής (άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη). Η δυνατότητα εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης –εν προκειμένω της νομοθεσίας περί αδειών κυκλοφορίας μηχανοκίνητων οχημάτων– συνεπάγεται τη δυνατότητα εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με τον Χάρτη και συνιστά προϋπόθεσή της (ΔΕΕ, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2013, C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105, σκέψη 21).

Από ουσιαστική άποψη, εφαρμοστέα είναι πρωτίστως το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 2, παράγραφος 1, του Χάρτη) και το δικαίωμα στη σωματική και διανοητική ακεραιότητα (άρθρο 3, παράγραφος 1, του Χάρτη) –ως «οικολογικό ανθρώπινο δικαίωμα». Αυτά τα θεμελιώδη δικαιώματα αναπτύσσονται, λόγω της στενής τους σύνδεσης με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια κατ' άρθρο 1 του Χάρτη, μια άμεση τριτενέργεια ή οριζόντια ενέργεια [παραλειπόμενα]. Με τον τρόπο αυτό αναπτύσσονται δεσμευτική ισχύ μεταξύ ιδιωτών σε ένδικη διαφορά αστικού δικαίου (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 17ης Απριλίου 2018, C-414/16, ECLI:EU:C:2018:257, σκέψεις 76 επ.). Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους οιονεί κρατικούς φορείς που κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Σε αυτά προστίθενται οι αρχές της προστασίας της υγείας κατ' άρθρο 35 του Χάρτη, της προστασίας του περιβάλλοντος κατ' άρθρο 37 του Χάρτη και της προστασίας των καταναλωτών κατ' άρθρο 38 του Χάρτη, οι οποίες περιέχουν επιταγές που αποσκοπούν στη βέλτιστη εξισορρόπηση των εννόμων αγαθών.

Όλα τα ανωτέρω θεμελιώδη δικαιώματα και θεμελιώδεις αρχές συνεπάγονται ευρείες υποχρεώσεις προστασίας [βλ. επίσης *Gerechthshof Den Haag* (εφετείο της Χάγης, Κάτω Χώρες), απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2018, 200178.245/01, «Urgenda»]. Εν τέλει και κατ' ουσίαν, πρόκειται για την αποτελεσματικότητα και την αποτελεσματική εφαρμογή των ευρωπαϊκών θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη, η Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να προάγουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη. Αυτό το ρητό καθήκον αποσκοπεί στην πλήρη άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στη *βελτιστοποίηση* της προστασίας τους.

γ) Τα **δικαιώματα που αναγνωρίζονται στη φύση** μπορούν να συνδράμουν στην ενίσχυση της προστασίας στις υποθέσεις ντίτζελ [παραλειπόμενα]. Τα οξείδια του αζώτου είναι ιδιαιτέρως ρυπογόνα (βλ. επίσης ΔΕΕ, απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, C-635/18, ECLI:EU:C:2021:437, καθώς και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek της 10ης Ιουνίου 2021, C-177/19, ECLI:EU:C:2021:476).

Εξαιτίας της εκπομπής ιδιαιτέρως ρυπογόνων οξειδίων του αζώτου σε επίπεδο υψηλότερο από το επιτρεπόμενο, παραβιάζονται τα δικαιώματα της φύσης, όπως το δικαίωμά της στην ακεραιότητα που απορρέει από το άρθρο 3 του Χάρτη κατ' αναλογική εφαρμογή.

Τα εν λόγω δικαιώματα της φύσης είναι δυνατό να συναχθούν από τον Χάρτη καθώς και από τις Ευρωπαϊκές Συνθήκες, για παράδειγμα κατ' αναλογία. Ο ευρύς όρος «πρόσωπο», που χρησιμοποιείται σε πολλά σημεία στον Χάρτη, περιλαμβάνει επίσης τη φύση ή τα μεμονωμένα οικοσυστήματα [παραλειπόμενα]. Θα ήταν επίσης αντιφατικό να αναγνωρίζεται ικανότητα δικαίου στην τεχνητή νοημοσύνη, όπως σχεδιάζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά όχι στα οικοσυστήματα.

Η αναγνώριση συγκεκριμένων δικαιωμάτων της φύσης μέσω της ερμηνείας και της εφαρμογής του ισχύοντος δικαίου υπαγορεύεται από τη σπουδαιότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα των περιβαλλοντικών προκλήσεων. Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ανοικτό προς τούτο [παραλειπόμενα].

Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει μια θεμελιώδης αξιολογική αντίφαση: Τα συμφέροντα του κεφαλαίου και τα περιουσιακά συμφέροντα έχουν εδώ και αιώνες κωδικοποιηθεί και κατοχυρωθεί κατά νόμο [παραλειπόμενα], τώρα συμβαίνει το ίδιο με τα κρυπτονομίσματα, ενώ τα περιβαλλοντικά συμφέροντα έχουν παραδοσιακά παραμεληθεί. Η εγγενής αξία της φύσης και του περιβάλλοντος και η αξία τους για τον άνθρωπο –*conditio sine qua non* για την άσκηση του συνόλου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων– δεν τυγχάνουν της δέουσας προσοχής.

Η αναγνώριση των δικαιωμάτων της φύσης αποτελεί παγκόσμια τάση [παραλειπόμενα].

Τα συντάγματα και τα δικαστήρια στο Νότιο Ημισφαίριο, για παράδειγμα στο Εκουαδόρ ή στην Κολομβία, θέτουν κανόνες. Για παράδειγμα, το Συνταγματικό Δικαστήριο της Κολομβίας αναγνώρισε νομική προσωπικότητα σε έναν ποταμό, τον Río Atrato, και στις περιοχές του Αμαζονίου που ανήκουν στην Κολομβία. Αντίστοιχες εξελίξεις καταγράφονται σε πολλές έννομες τάξεις άλλων χωρών. Το ίδιο ισχύει για τη Νέα Ζηλανδία ή, επί του παρόντος, για την Ελβετία καθώς και για τη Σουηδία (βλ. επίσης την απόφαση του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου της Ελβετίας για τα θεμελιώδη δικαιώματα των πρωτευόντων ζώων, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2020, 1C_105/2019).

Επιπλέον, η έννομη τάξη της Ένωσης είναι ανοικτή σε διεθνείς επιρροές. Η δυναμική ρήτρα παρεκκλίσεως του άρθρου 53 του Χάρτη επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη η περιγραφόμενη εξέλιξη του δικαίου σε παγκόσμιο επίπεδο [παραλειπόμενα].

Η εγγύηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που προβλέπεται στον Χάρτη δεν αντιτίθεται, αλλά συνηγορεί υπέρ της αναγνώρισης των δικαιωμάτων της φύσης. Συγκεκριμένα, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια που κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του

Χάρτη και η ευθύνη έναντι της ανθρώπινης κοινότητας και των μελλοντικών γενεών που διατυπώνεται στο προοίμιο αυτού επιβάλλουν να δοθεί η δυνατότητα στις μελλοντικές γενεές να ζήσουν μια ελεύθερη και αυτοκαθοριζόμενη ζωή με αξιοπρέπεια, αναγνωρίζοντας τα δικαιώματα της φύσης.

Τούτο υπηρετεί όχι μόνο τη διασφάλιση της διαγενεακής και διαχρονικής ελευθερίας, αλλά και την ιδέα της ισότητας που θεμελιώνεται στον Χάρτη. Είναι σύμφωνη με τις επιταγές της αλληλεγγύης που διαπνέει το σύνολο του Χάρτη. Από τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ένωσης –από το δικαίωμα στη ζωή έως το δικαίωμα στην ιδιοκτησία– και από τον προστατευτικό τους χαρακτήρα απορρέει η υποχρέωση αναγνώρισης των δικαιωμάτων της φύσης.

Κατά τα λοιπά, γίνεται μνεία ανάλογων αιτήσεων προδικαστικής απόφασης που αφορούν το «σκάνδαλο ντίτζελ», για παράδειγμα από το Landgericht Ravensburg (πρωτοδικείο του Ravensburg, Γερμανία) [παραλειπόμενα].

[παραλειπόμενα] [δικαίωμα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής απόφασης δυνάμει του εθνικού δικαίου]

Οι αμφιβολίες όσον αφορά την ανεξαρτησία της γερμανικής δικαιοσύνης που εκφράστηκαν στην προηγηθείσα αίτηση προδικαστικής απόφασης της 15ης Ιουνίου 2020 (υπόθεση C-276/20) εξακολουθούν να υφίστανται.

[παραλειπόμενα]